

Vyhodnotenie
11. ročníka celoslovenského projektu
pre stredné školy

***Záložka do knihy spája slovenské školy:
Najlepší fantasy príbeh podľa mňa vyzerá takto...***

Národný inštitút vzdelávania a mládeže v Bratislave vyhlásil pri príležitosti októbra ako **Medzinárodného mesiaca školských knižníc 2022** pre stredné školy **11. ročník celoslovenského projektu *Záložka do knihy spája slovenské školy: Najlepší fantasy príbeh podľa mňa vyzerá takto.***

Cieľ celoslovenského projektu

Cieľom celoslovenského projektu bolo nadviazanie kontaktov medzi slovenskými strednými školami a podpora čítania prostredníctvom výmeny záložiek do kníh, ktoré žiaci vyrobili ľubovoľnou technikou na tému *Najlepší fantasy príbeh podľa mňa vyzerá takto*. Výmenu záložiek využili stredné školy aj k nadviazaniu vzájomnej spolupráce, kontaktov a poznávaniu života žiakov v rôznych kútoch Slovenska. Rovnako sa zážitkovým spôsobom oboznámili s témou fantasy, ktorá býva súčasťou maturitných заданий.

Priebeh celoslovenského projektu

Stredné školy, ktoré sa chceli zúčastniť celoslovenského projektu, vyplnili do 30. septembra 2022 elektronickú prihlášku, ktorá bola zverejnená na webovom sídle oddelenia Slovenskej pedagogickej knižnice Národného inštitútu vzdelávania a mládeže. Na základe spracovaných údajov z elektronických prihlášok Národný inštitút vzdelávania a mládeže vytvoril partnerské dvojice medzi strednými školami s prihliadnutím na typ školy a počet prihlásených žiakov. Dňa 3. októbra 2022 zaslal kontaktné údaje každej partnerskej dvojici spolu s podrobnými doplňujúcimi informáciami o realizácii celoslovenského projektu. Zúčastnené partnerské dvojice zároveň informoval, že vzájomná komunikácia, výmena záložiek i nadväzovanie priateľských kontaktov bude len v ich pôsobnosti. Termín ukončenia výmeny záložiek bol stanovený na 31. október 2022.

Národný inštitút vzdelávania a mládeže priebežne posielal zúčastneným školám dôležité informácie a pokyny, ako postupovať pri realizácii celoslovenského projektu. Termín zaslania dobrovoľného vyhodnotenia bol stanovený na 16. november 2022.

Odporúčané čitateľské aktivity

Národný inštitút vzdelávania a mládeže odporučil stredoškólakom na začiatku realizácie celoslovenského projektu, aby výrobu záložiek doplnili aj rôznymi aktivitami zameranými na podporu kreatívneho čítania, ako sú napríklad žiacke besedy o prečítaných knihách, besedy so spisovateľmi, písanie fantasy príbehov a čitateľských denníkov, čitateľské maratóny, súťaže v čitateľských zručnostiach, tvorivé čitateľské dielne alebo aj čitateľské jarmoky, online kvízy, prezentácie o živote a literárnej tvorbe najznámejších spisovateľov imaginárnych cestopisov, utopických románov, surrealistických románov a hororov formou krátkych referátov,

slohových prác alebo powerpointových prezentácií pred rovesníkmi, vyučovacie hodiny zamerané na spoločné poznávanie a čítanie najvýznamnejších literárnych diel z oblasti fantasy literatúry alebo počúvanie audio nahrávok uvedených diel, návštevy školskej knižnice alebo verejnej knižnice.

Vyhodnotenie celoslovenského projektu

Do celoslovenského projektu sa prihlásilo **172 stredných škôl s celkovým počtom 8 792 žiakov**.

Národný inštitút vzdelávania a mládeže poslal poďakovanie každej zúčastnenej škole za aktívnu účasť v celoslovenskom projekte a za zmysluplné, radostné a inšpiratívne naplnenie jeho posolstva. Následne školy vyzval na dobrovoľné vyhodnotenie celoslovenského projektu a pripojenie fotografií najkrajších záložiek.

Výber z dobrovoľného hodnotenia celoslovenského projektu 104 strednými školami spolu s fotografiami najkrajších záložiek je dostupný na webovej adrese:

https://www.spgk.sk/swift_data/source/2022/Hodnotenie_11_rocnika_celoslovenskeho_projektu_Zalozka_do_knihy_spaja_skoly.pdf

Výroba záložiek

Výrobe záložiek predchádzalo vyhľadávanie a štúdium informácií v rôznych informačných zdrojoch nachádzajúcich sa v školskej knižnici, na internete alebo v domácich knižniciach, ktoré sa týkali spisovateľov imaginárnych cestopisov, utopických románov, surrealistických románov a hororov, a živé žiacke diskusie o uvedenej fantasy literatúre. Následne sa žiaci s nadšením usilovali na záložkách umelecky stvárať vybrané literárne motívy z prečítaných kníh. Najčastejšie pracovali s knihami, ako sú napríklad: Harry Potter, Pán prsteňov, Alica v krajine zázrakov, Hra o tróny, Zaklínač, Narnia, Dračia cárovná, Upírske denníky, Avatar, Nekonečný príbeh, Duna, Deti Duny, Spasiteľ Duny, Krakatit, Zářezy smrti, Zasněný neznámý, Kroniky prachu, Nedokončené príbehy, Meno vetra, Zápisník smrti, Kronika rodu Spiderwickovcov.

Záložky vyrábali rôznych veľkostí, rozmanitých tvarov a s využitím rozličných techník najčastejšie v rámci vyučovania (napr. na hodinách slovenského jazyka a literatúry, občianskej náuky, dejepisu, estetickej výchovy, umenia a kultúry, informatiky), na záujmových krúžkoch a praktických cvičeniach alebo aj doma. Na zadnú stranu záložiek poväčšine písali svoje poštové a mailové adresy alebo kontakty na sociálne siete (napr. Facebook, Instagram, Tik Tok), aby mohli medzi sebou navzájom komunikovať a upevňovať priateľské vzťahy aj po oficiálnom ukončení celoslovenského projektu. Opäť veľké množstvo žiakov vyrobilo záložky

nielen pre svojich kamarátov z pridelenej partnerskej školy, ale aj pre svojich pedagógov, pre svoju školskú knižnicu a na účely propagácie školy.

Čitateľské aktivity

Doplňujúcim programom výroby záložiek boli najčastejšie žiacke diskusie o ich obľúbených hrdinoch z fantasy literatúry, priebežné čítanie imaginárnych cestopisov, utopických románov, surrealistických románov a hororov, spoločné pozeranie filmov (napr. Cesta do fantázie, Pán prsteňov, Alica v krajine zázrakov), riešenie literárnych tajničiek alebo online literárnych kvízov prostredníctvom využitia vzdelávacej platformy Kahoot, organizovanie maratónov čítania fantasy literatúry v školských knižniciach a literárnych súťaží (napr. Viem, čo čítam; Milionár), písanie vlastných fantasy príbehov, prezentácie o živote a literárnej tvorbe obľúbených spisovateľov z fantasy literatúry formou krátkych referátov alebo powerpointových prezentácií pred rovesníkmi, vyučovacie hodiny zamerané na spoločné poznávanie najvýznamnejších literárnych diel z oblasti fantasy literatúry (napr. na literatúre, dejepise).

Výmena záložiek

Väčšina stredných škôl k záložkám do balíka pribalila propagačné materiály o svojej škole a o svojom regióne, knižné publikácie, informačné brožúrky, školské časopisy, školské ročenky, fotografie žiakov, ktorí sa aktívne zúčastnili výroby záložiek na danej škole, a rôzne upomienkové predmety.

Zúčastnené školy na svojich webových sídlach uverejňovali stručné informácie o uvedenom projekte spolu s fotografiami najkrajších záložiek, aby sa aj ostatní členovia školskej komunity spolu so širokou verejnosťou dozvedeli o ich skvelej kreatívnej podpore čítania. Takisto písali aj články o realizácii celoslovenského projektu do školských časopisov. Žiaci si často zo svojich alebo aj z priateľských záložiek urobili nástenky alebo výstavy vo vestibule škôl alebo v triedach. Viacerí školskí koordinátori sa navzájom dohodli, že zostanú v priateľskom kontakte a budú hľadať ďalšie spôsoby prehlbovania priateľských vzťahov napríklad aj vo forme spoločnej návštevy zástupcov školy, literárnej exkurzie či školského výletu.

Výber z vyjadrenia niektorých pedagogických zamestnancov

„Projekt priniesol do školského prostredia kreativitu, zábavu a vnútornú motiváciu zaujímať sa viac o literatúru a písané slovo. Prostredníctvom projektu sme sa snažili rozvíjať u žiakov a žiačok nielen kognitívne funkcie ako napríklad poznávanie, ale aj afektívne a sociálne funkcie. Žiaci spoznávali krásu literatúry, rozvíjali si svoju trpezlivosť a vôľové vlastnosti. Dôležité je aj neopomenúť sociálnu funkciu projektu – záložky vytvárali žiaci počas záujmových útvaroch spoločne v jednom čase, rozvíjali priateľstvá a sociálne vzťahy. Ich práce vznikali aj v rámci poobedných voľnočasových aktivít v klubovni internátu, výtvarnom ateliéri ako aj individuálne na izbách žiakov. A v neposlednom rade sa prostredníctvom výmeny záložiek s partnerskou školou mohli takto vytvoriť nové priateľstvá cez rôzne online platformy, ako sú napríklad Facebook, Instagram, prípadne e-mail.

Marián Višňovský, Stredná odborná škola pre ŽTP, Mokrohájska 1, Bratislava

„... naša škola je veľmi vďačná za to, že sme sa mohli opäť zapojiť do vášho úžasného projektu. vami vybraná téma z oblasti fantasy presne vystihuje záujmy súčasnej mládeže, ktorá touto umeleckou oblasťou žije o to viac, že počas nútenej domácej karantény im práve tento svet poskytoval alternatívu a umelecký zážitok. Preto považujeme výber témy a aj jej načasovanie za veľmi vhodné.“

Michaela Gregušová, Stredná odborná škola pedagogická, Lučenec

Záložky od našich kamarátov nájdú svoje využitie v učebniciach literatúry a čítankách. Veríme, že záložky, ktoré sme poslali našej partnerskej škole, budú inšpirovať našich nových kamarátov k prečítaniu si akejkoľvek knihy, pretože aj napriek digitálnej dobe, alebo práve vďaka nej, stále platí, že kniha je najlepším priateľom človeka.“

Janka Petriková, Stredná odborná škola obchodu a služieb, Martin

„Projekt do ktorého sa už tradične a s radosťou zapájame, nás potešil tohtoročnou vyhlásenou témou, ktorá bola krásnou otvorenou bránou do nového školského roka a spoznávania nových druhov literatúry... Ešte raz veľké ďakujem za takýto pekný, tvorivý, kreatívny a obohacujúci projekt.“

Miroslava Baranová, Obchodná akadémia, Sered'

„Boli sme radi, že sme sa zúčastnili tohto projektu, ktorý nás znovu naštartoval navštevovať našu školskú knižnicu a vrátiť k čítaniu a rozprávaniu... Ďakujeme vedeniu Národného inštitútu vzdelávania a mládeže za možnosť zapojiť sa do projektu, ktorý má svoj význam aj pre stredné školy.“

Oľga Majlingová, Spojená škola, Kremnička, Banská Bystrica

Prínos celoslovenského projektu

Výmena záložiek opätovne pomohla pedagógom a školským knihovníkom hravou a zábavnou formou získať žiakov pre čítanie s radosťou. Taktiež podporila ich dobrý vzťah ku knihám a k školskej knižnici a motivovala ich, aby s nadšením rozvíjali svoje čitateľské záujmy a osobné talenty. Rovnako im pomohla vytvárať živé priateľské spoločenstvá, v ktorých sa žiaci učili navzájom si pomáhať a zapájať sa do tímovej práce s cieľom podporiť vzájomnú súdržnosť a užiť si spoločnú zábavu z čítania a zdieľania čitateľských zážitkov.

Výroba záložiek, konkrétne jej výtvarná činnosť, zároveň pomohla žiakom rozvinúť jemnú motoriku, tvorivosť, predstavivosť, fantáziu, emočnú inteligenciu a umožnila im uspokojiť ich estetické cítenie a potrebu seberealizácie. Práca na záložkách zároveň priniesla všetkým žiakom, teda aj žiakom s mentálnym postihnutím, žiakom s narušenou komunikačnou schopnosťou, žiakom pochádzajúcim zo sociálne alebo jazykovo znevýhodneného prostredia, ktorí mimo školy nemajú prístup k čítaniu kníh, potešenie z tejto činnosti, obohatila ich o skúsenosť zo sústredenej práce a o pocit hrdosti nad ňou samou. Žiaci sa totiž pri nej učili preberať spoločné rozhodovanie o tom, čo sa ich osobne týkalo, a čestne si splniť svoje záväzky voči poväčšine neznámemu kamarátovi z pridelenej partnerskej školy.

Pridanou hodnotou celoslovenského projektu bolo aj oživenie vyučovacieho procesu, podpora medzipredmetových vzťahov, rozšírenie vedomostí žiakov zo slovenského jazyka a literatúry, dejepisu, informatiky. Jeho bonusom bolo nadviazanie nových priateľských kontaktov medzi partnerskými školami a rovesníkmi zo všetkých kútov Slovenska.

Podakovanie

Naše srdečné podakovanie patrí **všetkým**, ktorí sa slobodne a dobrovoľne zapojili do tohto celoslovenského projektu a podieľali sa na jeho príprave, propagácii, realizácii a hodnotení.

Veľkú vďaka vyjadrujeme všetkým **tvorivým, inšpirujúcim a obdivuhodným školským koordinátorom** za prijatie pridelenej partnerskej školy, za skvelú koordináciu celoslovenského projektu na svojej škole a za korektnú a priateľskú komunikáciu s partnerskou školou. Taktiež im ďakujeme za ich elán, voľný čas a inšpiráciu, s ktorou sa venovali usmerňovaniu práce svojich žiakov v rámci celoslovenského projektu.

Osobitne im a ich vzácnym kolegom ďakujeme za všetky originálne, tvorivé a pútavé aktivity, ktoré zrealizovali na podporu kreatívneho čítania v triedach a v školských knižniciach.

Oprávnené im patrí naša veľká vďaka, úprimný obdiv a hlboká úcta.

Špeciálne poďakovanie

Naša hlboká vďaka patrí aj **žiakom** stredných škôl za to, že sa opäť stali nezvyčajnými poslami priateľstva a dobrosrdečnosti. Ďakujeme im aj za to, že využili svoje nadšenie, nadanie a talenty na ušľachtilý cieľ, ktorým je sebavzdelávanie a vzdelávanie druhých, a že vytvárali živé a diskutujúce priateľstvá v rámci svojich tried a medzi partnerskými školami

Vypracovala:

Mgr. Rozália Cenigová (29. 11. 2022)

metodička a hlavný odborný garant celoslovenského projektu

Oddelenie Slovenskej pedagogickej knižnice

Odbor podpory neformálneho hodnotenia

Národný inštitút vzdelávania a mládeže

Pracovisko Hálova 6

850 01 Bratislava

Tel.: +421 2 68 208 610, e-mail: rozalia.cenigova@mpc-edu.sk

Organizátori:

